

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre — 16 kor.
 Negyedévre — 4 „
 Helyben háshoz hordva:
 Egész évre — 20 kor.
 Negyedévre — 5 „
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre — 24 kor.
 Negyedévre — 6 „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 Szombat utáni napok kivételével.

Beszerekség és kiadóhivatal.
 Nagyvárad, Apáczai-utca 2.

A beszerzési költség kifizetésére
 vagy megfizetésére nem vállalunk.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 6 fillér.

NAGYVÁRAD, július 28.

Allami költségvetésünk.

Június 13-án mutatta be Wekerle a törvényhozásnak a folyó év költségvetését azzal a megjegyzéssel, hogy az 1906 évi szükséglet az 1904. évinél kerek számban hatvankét millió koronával több. Ez a nyilatkozat akkor — s nem tartjuk a dolgot megérthetőnek, — egy kis megdöbbenést keltett. Az aggodalmakat még fokozta a miniszterelnök egy más nyilatkozata, amelyben elmondta, hogy a folyó évi budget csak részben a koalíciós kabinet munkája, részben kényszerű örökség; de a felelősséget az egészért az ő kormánya viseli. A koalíció nyílt és titkos ellenségei siettek ebből a nyilatkozatból tökéletesen kovacsolni a maguk javára és iparkodtak politikai ab-zurdumként tüntetni föl a koalíciós kormány becsületes és férfias vállalkozását. Hogyan felelhessen valaki azért, a mit nem tett, amit a nyakába szakítottak, amikor a Fejérváry-kormány még a maga tetteiért sem felelős, s amikor a letűnt korszak korifeusai kézzel-lábbal dolgoztak azon, hogy a Fejérváry kormányt ne lehessen felelősségre szorítani?

A költségvetés részletes tárgyalása, úgy hisszük megnyugtatta mindazokat, a kik megriadtak a budget 62 millió emel-

kedésétől, mind pedig azokat, a kik a koalíciós kabinet felelősségét kezdetben illuzóriusnak tartottak. Hatvankét milliónyi újabb terhet, szó nélkül, megfogjuk érezni mindnyájan, akik viseljük az állami terheket.

Hatvankétmillió korona nem éppen bagatel summa.

Aki azonban egy kis figyelemmel kísértette a budget tárgyalását, az egyes tárcák keretében, az nem esik kétségbe az újabb teher miatt.

Soha Magyarországon kormány nem kontemplált annyi hasznos, részben azonnal gyümölcsöző befektetést, mint amennyit kontemplál s részben már iniciált is a koalíciós kabinet. Ez megnyugtató, a mikor kissé meg kell feszíteni az erőnket.

A tamaskodóknak melegen ajánljuk, hogy nézzék át még egyszer az egyes tárcák költségeloirányzatát s meggyőződéseik szerint mérlegeljék és ítéljék meg a kormány szándékait és céljait.

Aki a maga szemével lát s a maga eszével itél, annak nem kell mondanunk, hogy nálunk nem volt még egyetlen költségvetés sem, amely olyan világosan, értelmesen, őszintén és férfiasan beszélt volna, mint az idei budget. Maga a pénzügyminiszter elismerte, hogy most áldozatot, erőmegfeszítést kér a nemzet-től, a jelen ivadéktól, a jövő érdekében. Elmondta azt is, hogy az áldozatot nem

ingyen kéri, hogy eljutottunk addig a határig, amelyen túl az áldozat-készség nem feszíthető.

A nemzet áldozatait azzal kívánja, hogy a köz, valamint a magánosok javára új jövedelmi forrásokat ujt meg. Az új jövedelmi források megnyitása és gazdasági életünk felszabadulása az idegen nyomás alól, kellő kárpótlást nyújt a most hozandó áldozatokért. Sem okunk, sem jogunk úgy gondolkozni, hogy ez az ígéret csak pusztán szó, üres levegő mozgás, bár volt kormányaink az üres ígérekhez meglehetősen hozzászokottak. Vagyoni helyzetünk, amint a pénzügyminiszter többször is kijelentette, hogy nem rózsás, de nem is kétségbeéjtő.

A Wekerle-kabinet arra vállalkozik, hogy a súlyos helyzetből simán kivezeti a nemzetet. Erre tett konkrét ígéretet. Röviden, de világosan és félremagyarázhatatlan módon megrajzolta a kivezető utakat is. A nemzetnek módot kell adni, hogy ami ma még csak terv, még szándék, valósággá érjék.

Ha teszi, nem a koalíciós kormány-nak tesz szivességet, hanem csak azt rója le, a mivel magának és jövődjének tartozik.

Miniszterek a királynál. Wekerle Sándor dr. miniszterelnök hétfőn vagy kedden Andrássy Gyula gróf belügyminiszter is Ischlebe utazik.

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Az én dalaim.

Balzsamlehellő csöndes nyári estén
 Midőn harmatba fürdik fű, virág,
 S a lélek édes álmokkal mulatni
 Tündérmesék honába röppen át:
 Hallottátok amint a fűztilinkó
 Busul, kesereg a domboldalon?
 Lássátok e tilinkó bus siralma
 Az én siralmam, oh, az én dalom.

Hallgattátok-e kint a bus magányban
 Midőn párjáért sir a vadgalamb?
 S éreztétek, mint szaggatá a bánat?
 Sirt véle fenn a bérc, s a völgy alatt.
 E keserű galamb búgó szavától
 Visszhangzott erdő, bérc, liget, halom —
 Lássátok e galamb fájó siralma
 Az én siralmam, oh, az én dalom.

Hallgattatok sirályt viharzó éjben
 Miként sikong a zugó vész miatt?
 Rémsírása, hogy átrohan a légen

Álmából minden lélek felriad . . .
 Rejtett panasz, kétségbeesés, jaj s átok
 Minden szava, mely rémületbe von —
 Lássátok e sirály féltő siralma
 Az én siralmam, oh, az én dalom.

. . . Az én lantomnak fájdalom a hurja,
 Mely megpengetve jajgat és zokog.
 De volt idő, midőn egy szép leányka
 Ölelt engem — mint vidám dalmokot . . .
 Elszállt a vig dal boldogabb szivekbe,
 Mint tar mezőről a dalos madár;
 S min tar mezőre — meggyötört szívemre
 Sötét boru — felhők csoportja száll.

Elszállt a vig dal boldogabb szivekbe —
 Szent esküvését megszegé a lány.
 Pedig, hogy biztam bene . . . hogy imádtam . . .
 Oh esalfa nő oh, esalfa mind a lány!
 És szenvedek . . . Lehet, hogy kinom enyhül,
 Hogy ad vigaszt mellém a végzet;
 De dalaimban Őt fogom siratni
 Amíg csak élek, míg csak érzek!

Siliga Ferenc.

Mozaik . . .

— Falusi képek. Pillanatnyi felvételek. —

Irta: Várady István.

Hajnal.

Kukurikul Kukurikul!
 Egymásután mondják a falu őrei a kakasok.
 A költegető hangot meghallja a gazda is. Megdörzsöli álmos szemeit. Még nagyon homályosak a tárgyak. A gazda elbukdácsol az istállóig. Takarmányt tesz a jászolba, aztán vizatekszik. Másodjára a kutyacsaholás ébreszti föl. A tárgyak levetkőzték sötét lepleiket s láttatni engedik formáikat, színüket.
 . . . A fűszálon a fölviálló napsugárban csillog a harmat. Káprázatos csillogásán földerül a megfásult lélek is. Még igézve tart e tünémeny, mikor a falu közepén sűrű ostorcsattogás zavar meg. Gyűjtik a disznócsordát . . . Aztán elindul a rőfögő had . . . ott még egy szeméit dörzsölgető elkésett leány szalad a csorda után s a mikor visszatér — fölkel a falu apraja, nagyja . . .
 . . . Villával, kapával, gereblyével, kaszával, igásszekérrel haladnak el egymás mellett a munkások sűrű jó reggeliket kívánva. . .

Értesítés

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. tudomására, hozni, hogy a mai kor igényeinek megfelelő **szabó-üzletet** nyitottam, katonai és polgári hol is legkitűnőbb bel- és külföldi szövetek dus választékát boc-ajtom a n. é. közönség rendelkezésére pontos kiszolgálás, valamint szolid árak mellett.

Tisztelettel

Grünfelder János,

katonai és polgári szabó

Nagyvárad, Szent János-utca 2.

Utazás az új háznyag körül. A képviselőház derék háznyagát, *Tóth* Jánost a jövő hó vége felé nevezik ki kultuszminiszteri politikai államtitkárrá. Utódjául Leszkay Gyula vagy Putnok Mór van kiszemelve. Már történetek is puhatóldozások az ő megválasztásuk felől. A néppárt és az alkotmánypárt szívesen támogatja Putnok Mór jelöltségét a képviselőház háznyagi tiszterére.

Barabás Nagykörösön. Barabás Bélát, aki az Erzsébet városban tudvalevően kisebbségben maradt, Nagykörösön jelölték. Ertesülésünk szerint Barabás Béla holnap tartja Nagykörösön programbeszédét.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, jul. 28.

Rakovszky István került ma az elnöki székbe és délelőtt tíz órától kezdve kétségbeesetten erőlködött, hogy megnyithassa az ülést. Minden tíz percben vészjósló csengettyűszó riadt át folyosókon, de tíz képviselőnél többet nem kolompolnak össze. Háromnegyed tizenegy óra felé végre összeszedelkőzik vagy negyven honatya. Ez a társaság kezdi meg a tanácskozást.

A napirend első tárgya az appropriációs javaslat volt, melyet harmadik olvasásban elfogadtak. Ezután végtelen sora következett a mentelmi ügyeknek.

Huszonegy mentelmi ügy került ma a Ház elé.

A Ház Krasznay Ferenc és Beniczky Ödön kivételével valamennyinek felfüggesztette a mentelmi jogát.

A mentelmi ügyek után a kérvényi ügyeket tárgyalták.

Részletes tudósításunk:

Elnök: *Rakovszky* István. Bemutatja Eötvös Károly és Müller Károly Budapesten és Aradon megválasztott képviselők megbízó levelét.

A korcsmában.

Korán reggel nyüzsögnek az emberek. Egy-egy »porció pálinka« . . . No meg a mezőre is egy-két félliter . . .

A »porciók« at egymásután töltögeti a korcsmárosné leánya. Szép az istenadta s mindössze még csak a tizenhatot töltötte be. Rendetlen a ruhája, borzas a haja s álmosan dörzsölgeti szeméit.

A »kelnerák« (kimérő) fiókjában gyűl a rézpénz. A hitelkönyvben növekednek a számok.

Egyik-másik amilyen gyorsan jött, olyan hamar távozik. Vannak ráduplázók is . . . Ūrül a korcsma. Még csak hárman maradtak. Kettő még lézengve a maga lábán megy el . . . a harmadik már végig nyúlt a padon . . . a legyek alkalmatlankodnak . . . nem néz utána senki . . . nem keresi senki . . .

Kivezetik oda a sánkra . . . Hiszen csak nem nézhetik ott egész nap . . . A tisztaságnak a rendnek meg kell lenni!

. . . Igen-igen! . . . csak nem nézhetik ott egész nap . . .

A mezőn.

Itt egy csomó ember, ott a másik, ott az ötödik . . . a huszadik. Ez szénát gyűjt, az kaszál, ott aratnak, amott pedig . . . késői vetés — kapálnak.

Itt énekelnek, ott a egy fa árnyékában a teknőben egy kicsi gyerek gügyög, mert bántják a legyek; a másik oldalon egymásnak be-

Mentelmi ügyek.

Lásár Zoárd a mentelmi bizottság előadója: Bejelenti, hogy osztályelleni izgatás miatt feljelentett Hencz Károly orsz. képviselő mentelmi jogát nem függesztik föl, ugyszintén rágalmazásért feljelentett Beniczky Ödön mentelmi jogát sem.

Beniczkyt Szócs Pál pereli rágalomért, melyet az Alkotmányban Ūres zsebek cím alatt irt cikkében követett volna el. Beniczky mentelmi ügyén nagy vita keletkezett. Egyik rész kiadását kérte, másik része nem.

Elnök végre elrendelte a szavazást és kihirdette, hogy Beniczkyt nem adják ki. Hodzsa Milánt a Kovenszky Tizdemik-ben közzétett lázító cikke miatt egy havi fogházra ítélte az ügyészség s hogy ezt leülhesse, kéri a bíróság az ő mentelmi jogának felfüggesztését. A Ház felfüggesztette.

Felfüggesztették még Várady Imre és Kardos Samu mentelmi jogát becsületsértésért, Bozóky Árpádét párbajvétség miatt, ifj. Madarász Józsefét aki Herczeg Ferencsel vívott párbajt, Urmánczy Nándorét szintén párbajért, majd ismét Kardos Samuét rágalmazásért, Achim Andrásét, akit Bakos András volt ellenjelöltje rágalmazás és becsületsértésért jelentette fel mert az idézést, melyet neki küldtek, számár idézésnek nevezte. (Óriási derűtlenség.)

Felfüggesztették továbbá *Achim* Andrásnak mentelmi jogát Bakos András még egy feljelentésére is amelyben Bakost hazug, gazember és esküszegőnek nevezte.

Kiadták *Nagy* Emilt egy sajtóperben, *Hinleder* Ernőt egy peres ügyben, *Molnár* Albertet sajtó rágalmazási perében, *Barta* Ferencet párbajvétségért, *Artim* Mihályt rágalmazásért, *Juriga* Nándort nemzetiiségi izgatásért, mivel tőt lapokban a magyar nemzet ellen izgatott.

E lapot Sümegi Vilmos indítványára felolvasták.

Végül *Hermann* Ferencet, aki ellen Hintervecker Sándor róm. kath. káplán feljelentést tett rágalmazásért, mivel a püspökhöz intézett beadványban a káplánról kompromitáló dolgokat irt.

Ezután *Nagy* György mentelmi ügyében tárgyaltak, aki ellen a csikszentmártoni főszolgabíróságnál 3 község jegyzője feljelentést tett engedély nélküli programbeszéd megtartása miatt.

A vizsgálat kiderítette, hogy *Nagy* György bejelentette programbeszédét, de a körjegyző

állítólagos formahiba miatt nem vette tudomásul, Ennek alapján a szolgabíró elítélte *Nagy* Györgyöt és kéri mentelmi jogának felfüggesztését, a körjegyző feljelentésének alaptalanságát az alispán maga is elismeri előterjesztésében s ezért a mentelmi bizottság azt javasolja, hogy mentelmijogát ne függeszték fel. (Helyeslés.)

Hermann Ferenc indítványozza, hogy az illető körjegyző ellen fegyelmi eljárás inditassék. A Ház elfogadta. Végül rágalmazás vétsége miatt vádolt Krasznay Ferenc mentelmi jogát nem függeszti fel a Ház.

Kérvények

Gróf *Teleky* Pál előadó; A kérvények sorjegyzékét jelenti be.

Az elnöki széklet *Návay* Lajos foglalja el.

Jegyző: Egyenként felolvassa a kérvényeket u. m.

Szatmármegye kérvényét a magyarajku gör. kath. anyanyelvének megvédése tárgyában. Nagylak község kérvényét a nagylaki alapítványi földeknek ezentul nyilvános árverésen leendő bérbeadása tárgyában; Zalamegye kérvényét a Muraköznek a zágrábi érseki egyházmegyétől való bekebelezés iránt. Csongrád-, Jász-Nagykun Szolnok-, Maros-Torda-, Abauj-Torna-, Aékes-, Szatmár- és Nyitramegyék, az ev. ref. egyház egyetemes konventje, a kisjenői népgyűlés kérvényét a népiskolai törvényjavaslat és az állami tanítóknak az állami tisztviselők közé sorozása tárgyában.

A kérvényeket kiadták a kultuszminiszternek.

Következett az

interpelláció.

Vizy Ferenc interpellációt terjeszt a kultuszminiszter elé az állami tanítók sérelmei dolgában.

Ülés vége 12 órakor.

A főrendiház ülése.

Az országgyűlés főrendiháza ma délután 4 órakor ülést tartott, amelyen rövid félóra alatt letárgyalta és elfogadta az 1906. évre szóló költségvetést és a vele kapcsolatos jelentéseket tudomásul vette. Letárgyalta továbbá több helyi érdekű vasut engedélyezése tárgyában a képviselőház által már elfogadott javaslatokat is.

szélik el keserveiket . . . s ott a végen, a mint egymásra tekintenek . . . benne van e tekintetben az ölelkezés . . .

A legelőn szól a kolomp. Barmaid a patakhoz hajtja a gulyás. Összetalálkoznak a juhnyájjal. Ott a birka nyitja meg a menetet, s a juhász fejezi be.

. . . A gulya és a nyáj összekeverednek. A gulyás és a juhász letelepednek a zöld gyepre. Eszmecsérébe kezdenek,

A véghetetlen jóságú nap egyformán árasztja a fényt és melegét mindenkre és mindenre. Sőt jobban is mint kellene. Az arcokról csurog a verejték, a korszóban fölmelegszik a víz.

De ni, ni! Micsoda parázs verekedés keletkezett az elébb még csendes eszmecséréből. És egy marhának kell beavatkozni, hogy a felek elváljanak egymástól. Egy marhának, annak amelyik a kukoricásba ment be, s a melyért a gulyásnak oda kell hagyni ellenfelét . . .

Dél.

A vasuti bakterház jelzője tizenketűt kongat. Hangja messze elhallatszik s ez egyedüli competens mesterséges időjelző, a mennyiben a templom harangját délben csak abban az esetben kongatják, ha halott van a faluban . . . És akikhez nem jutnak el a hanghullámok, azok föltekintenek az égboltozatra. Ha az égboltozat közepén áll a nap, ha merőlegesen löveli sugarait a földre, az annak a jele, hogy dél van . . .

Előkerülnek a fazekak. Hárman-négyen telepednek egy facér tál mellé, s abból esznek. (Ez az étkezés egyszerűsítése.) És a mikor elvégezték, ki erre, ki arra huzódik valami árnyas helyre. Lepihen — az egész falu a határon. Még őrszem sem marad. És ezt az ebéd utáni alvást egy félvilágért sem lehetne eldisputálni tőlük . . .

Az állatok is hűs árnyban telepednek le. Egy lábbon álló jószágot sem láthatni. Egyik alszik, a másik csendesen kérődzik . . . A nap izzó sugarai csaknem megperzselik a hanyatt fekvő gulyás arcát, de az — oda se neki . . . Minden élőlény pihen.

. . . Az országutak szélén, a fa árnyában pihenő szegény vándor tekintete belehal a határba, erőt vesz rajta az álom — s követi a többieket.

. . . Fényes délben, — a néma csendben akár az egész határt is el lehetne lopni . . .

A malomban.

A falu szélén, a hegy lábánál kis csobogó patak mellett egyhanguan zakatol a malom kereke. Az öreg molnár tipeg topog, jár-ke, majd az udvaron fur-farag.

Főnt a kas mellett az örölkő padkáján kis babát tart az öleiben egy munkás asszony. A gyerek előbb sir, majd az egyhangú erős zakatolás elszibbasztja gyöngye kis tagjait s elalszik. Az anya öleiben tartja. Néni . . . néni majd — neki is használ az altató dal, — az

Az ülésen *Desseuffy Aurél* gróf elnökölt.

A kormány részéről jelen voltak: *Wekerle Sándor*, *Andrássy Gyula* gróf, *Zichy Aladár* gróf és *Josipovich Imre* báró miniszterek.

Elnök javasolja az indemnitás javaslatnak levételét a napirendről és helyette az 1906. évi állami költségvetés tárgyalásra tüzését. A főrendek ehhez hozzájárulván

Rudnyánszky József báró jegyző felolvasta a költségvetést, melyhez általánosságban *Mailáth József* báró szólott, bizalmát fejezvé ki a kormány iránt, mire a főrendek általánosságban, majd részleteiben is elfogadják a költségvetést.

Ezután az elnök melegen üdvözi a kormányt, mint a melynek működése Magyarországon a szigorú alkotmányosság diadalát jelenti.

A kormány üdvözlését általános helyesléssel fogadják.

Néhány vicinális vasut engedélyezésére vonatkozó javaslat változatlan elfogadása és a közös függő államadóságok ellenőrzésére küldött bizottság megalakulásáról szóló jelentés tudomásul vétele után a főrendek ülése véget ért.

A kamarai választások.

A nagyváradi kereskedelmi és iparkamara harmadik ciklusa ez évi szeptemberben véget ér s újból alakul 5 évre kamaránk.

A választások két hét múlva, augusztus hó 12-én mennek végbe Nagyváradon. Az előjellekből úgy látszik, hogy ez alkalommal is oly élénk és mozgalmas lesz a választás, mint az előbbi kamarai választások voltak. Ezen éppen nem csodálkozunk, ha tekintetbe vesszük, hogy városunk iparos és kereskedő város főképp s érdekeinek képviselője első sorban a kamarában nyugszik. Eddig is fontos szerep jutott a kamarának az ország közgazdasági tevékenységében, de úgy véljük, hogy a most következő időkben még nagyobb, fontosabb hivatásuk lesz a kamarának a magyar ipar és a magyar kereskedelem szolgálatában.

Éppen ez okból szakértő, a viszonyokkal

ismerős, a magyar ipar és kereskedelem ügyeiért tette kész, buzgó férfiakra van szükség a kamarában s a választásoknál minden más érdeknek háttérbe kell szorulni. Csak így lesznek méltók a kamara tagjai a bizalomra s csak így lesz méltó az új kamara a nagyváradi kamara múltjához.

A választási mozgalmak úgy az iparosok, mint a kereskedők közt megindultak.

Az iparosok az ipartestületben tanácskoztak s a beltárgyak jelölésére egy szűkebb bizottságot küldtek ki. Az ipartestülethez tartozó iparosok azt óhajtják, hogy minél több kisiparos kerüljön be a kamarába.

A kereskedők egy csoportja szintén tartott értekezletet, amelyen az a nézet csucsosodott ki, hogy olyan kereskedők kerüljenek a beltárgyak közé, akiknek képességeit, a közügyek iránti buzgalmát ismerik. Ezenkívül programot várnak azoktól, akik képviselőikben a kamarában helyet akarnak foglalni.

A kiskereskedők, akiknek összetartása nagyon is elhatározó, nagy számként fogva, a választásokra már több ízben tanácskoztak. Nem akarnak senkivel paktálni, csak azt kívánják, hogy 10 kereskedő beltárgy közé négy kiskereskedő jusson be; a 16 kültárgy közé pedig kettőt válasszanak a megyében.

Pár nap alatt kialakul a tanácskozások eredménye minden oldalon s akkor nyilvánvalókká lesznek a jelölések. Hogy külön frakciók is keletkeznek, az bizonyos.

A választási harc igen keménynek ígérkezik.

A kamarai választásokra vonatkozólag a következő felhívást tettük:

Felhívás.

Tisztelt Iparos Polgártárs!

Tizenöt éve annak, hogy városunkban megalakult a Kereskedelmi és Iparkamara — működési köre — a törvény alapján az ipar és kereskedelmi téren a kerület, a város és ezek által a haza érdekeit előmozdítani, fokozatosan fejleszteni és úgy a köz, mint az egyesek jogos igényeinek megvalósítását kieszközölni.

Az elmúlt 15 év alatt a Nagyváradi Kereskedelmi és Iparkamara — bár mint szám és terület szerint legkisebb az országban — hivatásának minden tekintetben megfelelt, működése ellen a hivatottak által panasz nem emeltetett.

Ezen megnyugtató eredmény és siker, egyben elvitázhatlan érdeme, a kamara iparos beltárgyjainak is, mert ez osztály e téren beigazolta, hogy a bizalom által reá ruházott köteleességeknek pontosan és hűen meg tud felelni, amennyiben a gyűléseken nemcsak rendszeresen megjelentek, hanem az iparügyi kérdésekben hozzászólásuk alkalmával, szakösmereteik és szaktudásuk kifejezése által a szóbanforgó ügyek mindenkoron kielégítő és igen megfelelő megoldást is nyertek, a megválasztásuk alkalmával előlegezett bizalomnak eleget tettek.

A kamai iparos beltárgyak megválasztásánál különösen figyelni kell arra, hogy olyan polgártársainkat tiszteljünk meg bizalmunkkal, kiket már előzetesen — eddigi működésükről — ismerünk, kiknek elég idejük van arra, hogy úgy az osztály, mint a teljes ülésen megjelenhessenek, szakértelmük, hajlamuk van ezen testületben, úgy az iparosság köz, valamint az egyesek magánérdekeit megvédeni s azt önzetlen leladatuknak tekintik s mindenkor meg is teszik.

Az iparosság érdekeinek elősegítése és kívánalmainak megvalósítása céljából az előjáráság kebeléből egy végrehajtó-bizottságot küld ki, hogy a fentiek szerint a megválasztandó tagokat kijelöljék.

Felkérem a tisztelt iparos polgártársakat, hogy bizalmukkal a bizottság által ajánlottakat kitüntetni sziveskedjenek, egyetértve, összetartva, minden magánérdeket mellőzve, egyöntetű szavazattal jelöltjeinket megválasztani, mert csak úgy tehetünk az iparos közérdekek megoldására hasznos szolgálatot.

A választás 1906 évi augusztus 12-én, a tűzoltó őrtanya nagytermében lesz megtartva, kezdete reggel 8 órakor, tart. d. u. 5 óráig minden megszakítás nélkül.

Osszetartást és egyetértést kívánva, hazafias üdvözléssel maradtam

Nagyvárad, 1906. július 28.

Bertsey György,
ipartestületi elnök

egyhangu zakatolás mellett — csendesen szundikál . . .

. . . Egy szemrevaló csinos leány érkezik. A mint lelőki válláról a terhet, megkönnyebbulve sóhajt föl. Utána megjelenik a molnár délceg legény fia, sürgölődik-forgolódik . . . és — és hiába rimánkodott az előbb három asz-ezony is, hogy ők csak ide mennek a szomszéd táblára, ha kiürül a kas kiáltanak . . . — hiába, hiába!

. . . Négy-öt egy-két vékás zsák, — a melyek hamarabb kerültek oda — olyan rezignáltan tekintenek a most bekerült zsákra és a mikor látják, hogy azé ez elsőség, mély megvetéssel dugják össze fejüket.

. . . Hiába! — lám még a malomban is van protekció . . .

Temetés.

. . . Halott van a faluban. Nem lengenek gyászlobogók, a halottas háznál nincs a bejárat fekete draperiával bevonva. Egy hitvány földi rögöből elszált a lélek s körülötte olyan minden mintha semmi sem történt volna. Egy 16 éves leány a halott.

Friss, üde, hajladozó virágszál. A szegényes szalmaágyon mintha csak aludna. Apja, bátyja kalap nélkül jár, anyja, húga már nem sir Elapadtak a könyvek.

. . . Száll a tömjénfüst fölfelé . . . Ridegen végzi el a pap dolgát. A koporsó körül még égne a gyertyák — a pitvarnál kalácsot

s új cserép edényeket osztogatnak a falu legszegényebb lakóinak . . .

Egyszerű, iskolázatlan torok segít a papnak . . . megindul a halottas menet. A temetőig leteszik 8—10-szer s közbe imákat mondanak. Minössze 20—30 ember kíséri. Legények viszik fölvaltva . . .

A kötelet kihúzzák a koporsó alól. Hallnak a rögök egymásután. Kip, kop . . .

Üres már a temető. Hogy jártak ma benne azt csak az új hant s a frissen letarolt fű jelzi . . .

. . . Letesz a kaszát. Szétnéz a határon. Oda áll a sir mellé. Kérges tenyerével, porlepet ingujjával letörli verejtékező homlokát. A testi fáradtságnak s lelki fájdalomnak közös verejtékcsojpei ezek. Talán könnyet is töröl ki szeméből . . .

— Szegény Anuka . . . — ő mondotta . . .

Szombat este.

A mezei munkában beáll a szünet. Elcsigázott testtel térnek a munkások meleg tűzhelyeikhez.

Hanem az ifjuság lelke friss, azzá teszi az a tudat, hogy a másnap, vasárnap a — jó kedvé.

. . . Öreg anyóka tipeg az országuton hazafelé. Hátán egy buzakévet cipel, amelynek sulya alatt csaknem összeroskad. A hegyek

mögül még egyszer visszatérnek a nap bágyadt sugarai, egy percre új kontózt vetnek a természetre, azután — a zöld mezőkre, az aransárga buzakeresztekre ráborul a sötétség, a homály.

. . . A templomban megkondul a kis arang Ave Máriára figyelmezteti a hiveket . . . Az öreg anyóka letesz terhét, oda térdel egy kavicsshalomra az országút szélén, elrebegi imáját — s azután csak halad, halad tovább . . .

Végtelenül boldog. A világ minden kincséért oda nem adná hitét. Ez élteti, ez föl-emeli, nyomorában s szenvedésében ez ad neki mindent . . .

. . . S ezt az üdvöt adó poézist, a legszebbet, a legboldogitobbat — ezt akarják elrabolni a szabadgondolkodók . . . az internacionális atheisták . . .

. . . És vajjon mit tudnának érte cserébe adni ???

A falu szépe.

. . . Az utca közepén, hogy ha megállok

A legszebb leány én vagyok . . .

Igy tudja ezt magáról Veress Rávejka, s így tudják ezt a faluban valamennyien. Olyan szép az istenadta, hogy . . . rabja mind, ki rája néz . . . Bódulnak utána a délceg legények — s pukkadnak irigységükben a többi leányok.

Vasárnap van. Házunk a falu közepén áll.

A száz éves közkórház.

A hatalmas épülettömb, melynek bejárata gondozott lombos fákkal van környezve október 14. lesz százéves.

Régi falak. Mily sok köny, fájdalmas sóhaj és jaj hangzott ott el naponként, mily sok hangzott ott el száz hosszú év alatt. Hány embernek nyújtott gyógyulást és hány embernek oltotta ott ki életét az a gyilkos kór, a mely ellen az emberi tudomány nem tud ellenszert.

Az anya gyermeke mellett, a fiu az apa utolsó sóhaja mellett hányszor állottak ott, azok között az öreg falak közt és még hányan jutnak oda és vajjon hányan térnek vissza gyógyulva onnan.

Száz éves intézmény, hány száz ember fordult ez idő alatt ott meg, azt csak azok a rideg számok tudják megmondani, melyek évről-évre növekszenek és a melyeknek mindegyike egy-egy sóhajt vagy egy-egy könnyet csalt a szenvedő vagy a hozzátartónak a szemébe.

És a számok évenként nem csökkennek, hanem növekszenek, bizonyítják az újabb építkezések, a melyek mind beteget gyógyulást remélőket fogadnak magukba.

Kicsike vár ez a száz éves épület. Vár, melyben az emberi kutató ész és az önfeláldozó szerete küzd a természet gyarlósága és a sors csapásai ellen. És ez az erősség vonzza magába a betegeket, az orvosokat, az ápolókat. A beteg gyógyulást remél az orvos, mint harcos kutató, tanulmányoz, igyekszik a természet titkaiba éles, világos szemmel betekinteni, hogy a kórnak ellenséget találjon, mely megsemmisítse azt, a mi az embert igyekszik elpusztítani.

Ez az egyik rész.

A másik tábor a betegek tábora, mely védelemre szorul és remél, hogy a kór veszt, ő meggyógyul, biztatja magát, ő meg fog gyógyulni föltétlenül és a halál elszakítja reményét, homlokon csókolja és azzal másik ágyhoz száll, ott másik beteg remél. Ezt még en-

Ablakom az országutra nyílik. Ünnepnapi öltözetben most ott áll az ut közepén, körülötte hódolói s irigyei.

Száz, százötven lépésre van tőlem. Előveszem látszóvém. Nézem, nem tudom levenni tekintetem róla. Hófehér bársony puha arcába bele csapott egy kis gyöngye pir s mosolygó édes szeméből simogató tekintet árad szét . . .

Városok fényes szalonjainak selymes hajja, lebotortvált bajusszu, sikkos gavallérai — mit tudjátok ti, milyen az igazi szépség. A hamisítatlan, a civilizáció áljal meg nem rontott mesterkéletlenség.

Hófehér ing, piros köntös, varottas »lajbi«, térdig érő lebocsátott koromfekete haj, a fonatban piros pántlikával. Elméssz mellette, megigéz a tekintetével s megbódulsz talán a ruhájából kisugárzó erős fodormenta és rezedaillattól.

Fölvillanyozott a szépsége, vidám nótákat füttyölgetek kis szobámban . . . igen, megkérem, hogy üljön modell, hogy megpróbáljak tollal színezni . . . hogy gyönyörködjem!

. . . Náluk vagyok, az apját látszólag boldogítja látogatásom, az én lelkem föl, ő felnyitja a láda fedelét, én beletekintek . . . Oh jaj! — bár ne tekintettem volna bele . . . össze omlott minden illuzióm . . .

. . . A ládából tülör, puderes doboz és parfümös üveg kandikál felém . . .

Nem kell a modellje . . .

gedi remélni, hiszen a vége úgy is az ő győzelme lesz. Mert hiszen az ember mulandó.

Most ez a hatalmas vár, száz éves fennállásának évfordulóját fogja megérni. Ez alkalomból ünnepélyt rendeznek, melynek tárgyában tegnap dr. Fráter Imre kórházi főorvos átiratot intézett az alispánhoz. Az átirat az évforduló ünnepélyes megülesét kéri az alispántól. Az ünnepély rövid programját is közli a főorvos. E szerint október 14 én reggel 9 órakor istentisztelet lenne, mely alatt Szechenyi Jenő apátkanonok szentbeszédét mond. Szechenyi a kórházi választmánynak már 15 éve tagja, ezért indítványozza a főorvos, hogy kérje fel a vármegye a szent beszéd megtartására.

A mise után egy emléktábla leleplezése következne, melyet a megyei rendkívüli közgyűlés fog követni. Hogy az ünnepély emlékezetes legyen ez alkalommal a közönség alapítványt tenne a kórház részére. Az ünnepély programját egy háromtagú bizottság fogja még összeállítani, melyet annak idején közölni fogunk.

Az orosz forrongás.

Stolypin orosz miniszterelnök közreadott programja egész Európában beszéd tárgyát képezi.

Az arra hivatottak megnyugvással vették a programot, mint amely alkalmas Oroszországot a forradalmi térről leszoritani és a békés fejlődés útjára terelni.

Természetesen, akinek jobban tetszett a forradalmi állapot, mint a rend korlátai közt előretörő békés és munkás fejlődés, azok kigyót-békát kiáltanak a miniszterelnök programjára, mert erélyes kézzel teszi lehetlenné a forradalmi propagandát.

Az orosz дума föloszlatása egyik táviratunk szerint Witte grófot is szólásra kényszeríti. A liberális gondolkozású gróf nyilatkozata nem kedvez a forradalom kivételének, hanem elismerőleg mutat rá Miklós cárnak népei iránt táplált jóindulatára.

A békés hangulat dacára, melyet napok óta visszatükröznek a táviratok, még mindég kísért az általános forradalom réme az orosz szociálisták fenyegetésében. Majd elvállik:

Távirataink:

Witte nyilatkozata.

London, jul, 29. Witte gróf a Daily Telegraph tudósítója előtt részletesen nyilatkozott a legújabb oroszországi eseményekről és a birodalmi дума feloszlatásáról. En az vagyok — mondotta Witte — kit nyugat európai fogalmak szerint liberális embernek mondanak. Oszinte híve vagyok a legmesszebb menő népoktatásnak s mindenhez hozzájárulok, ami megszünteti a türehtetlen viszonyokat. Oszintén kijelentem, hogy a birodalmi dumának a kormány ellen folytatott harcában nem volt igaza, sőt azt hiszem, hogy a mai helyzetet a дума idézte elő. A dumának csak egy mentsége van, az hogy nagyon fiatal. A cár szívéből óhajja az alkotmányos életet és meg vagyok győződve, hogy nem fog eltérni attól, amit megígért.

A forradalom réme.

Lnberg, július 28. Odesszából ide érkezett zsidó menekülők beszélik, hogy a forradalmi szociálisták a дума feloszlatását követő 14-ik napra tervezik egész Oroszországra kiható forradalom kitörését.

UJDONSÁGOK.

»Lesz még egyszer ünnep a világon.«

Van egy dalos nemzet a Kárpátok és Adria között. Ennek a dalos nemzetnek halhatatlan szellemű dalosa már ötvenhét esztendeje pihen.

Teteme ott nyugszik valahol bizonytalan helyen . . . Valahol a fehéregyházi csatasíkon . . .

. . . Hol vannak szerte az országban az ünnepélyek? hol gyujtanak áldozatot a nemzet lánglelkű apostolának? Hol rójják le a kegyelet adóját vele szemben, akinek szavára fölpezsdült a vér, összesereglett a világ legtar-kább, legvakmerőbb és minden veszélylyel szembeálló hadserege?

Hol?

Talán a sajtóban, a melyet ő tett nagygyá?

Nézzük meg az országban megjelenő mintegy 300 napilapot, hányan gyujtanak fáklját az emlékednek?

Pihenj jó Petőfi! . . . Jobb neked nem látnod a szabad sajtót. A hova te virágokat hintettél, a hova te elszórtad izzó hazaszerettednek magvait — ott ma dudva és gyom burjanzik.

A Te színes virágaidnak illata balsamossá tette a levegőt, — a ma vadon tenyésző belindek megmaszlagosítja a körülötte állókat.

Te szabaddá titted a legnagyobb hatalmat, szabaddá titted a sajtót, belelehelted egész lelkedet, hogy hirdesse széles e világon: nézzétek nemzetek mi is vagyunk a világon!

Vagyunk, — de mikor a Kárpátok, mint országhatár fogalom leomlanak — megszününk magyar nemzet lenni.

Nyugodj jó Petőfi! Ne lásd az irodalomban a fattyuhajtásokat. Ne lásd mint toladodik be a külföld kokettériája. Ne lásd népednek izlését, ne lásd, hogy ma az irodalom, mint valami fércmunka, — megrendelésre kerül, ne lásd a tülekedést a babér körül s ne lásd, hogy ma lábbal tiporják mindazt, ami szent és magasztos volt . . .

A mi Neked drága volt, attól nemzedet egy része pökhendi módon fordul el. A miért Te véredet ontottad, azt ma odaadják ha a Kárpátokon túl egy garassal többet látnak.

Te, a magyar irodalom meteorja, rabszódikus zengeményeiddel oda kiáltottad a világnak, hogy a mi nyelvünk szebb mint bárki másé, hogy népünk, nemzetünk érdemre méltó.

Kölcsönözd szellemednek egy csekély atomját a magyar sajtó önzetlen, becsületos, névtelen harcosának, hogy megmentsék népedet a megromlástól.

Igy tudjuk hinni, tudjuk remélni, hogy — »lesz még egyszer ünnep a világon.«

Tisztelettel kérjük vidéki előfizetőinet, hogy úgy hátralékban levő, valamint, a jelen negyedre szóló előfizetéseiket mielőbb beküdeni sziveskedjenek, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne történjék.

* **Bucsu a Szent László templomban.** A mai vasárnap van a helybeli Szent László templom felszentelésének évfordulója, templom ünnepe. A templom a törökvilág után elsőnek épült városunk templomai közül. Gróf Csáky Imre püspök és a káptalan együtt építették, 1723-ban már ott tartotta a káptalan az isteni tiszteletet, de a felírás szerint 1733. évben készült el. Ünneplés felszentelése csak később, 1756-ban ment végbe, gróf Forgách Pál püspök szentelte föl. A mai évforduló alkalmából délelőtt 9 órakor kezdődik az isteni tisztelet, a szent misét dr. *Vucskics* Gyula plébános, a prédikációt *Széles* Elek káplán tartja.

* **Kereszt a Pojána csucsán** Bihar-Fürednek páratlan szépségű vidékét az 1627 méter magas *Pojána*-hegység uralja, melynek csucsán már fenyő sem nő, csak apró boróka bokrok tenyésznek. Bihar-Fürednek áldozatkész gazdája, dr. *Radu* Demeter püspök e hegy-csucson hatalmas keresztet állíttatott, melyet kedvező idő esetén ma vagy a jövő vasárnap fognak ünnepélyesen megáldani. A kies fürdő illusztris vendége dr. *Várady* Árpád c. püspök ott a hegy-csucson, hordozható oltáron fog misét mondani, s utána dr. *Hosszu* Vazul lugosi püspökvégi a megáldási szertartást, melyen részt fog venni a fürdővendégek java része, élükön a vendégszerető házigazdával, *Radu* püspökkel. A megváltás szent jele pedig ott a magasban magasra fogja emelni az ember szívét, ahhoz emeli, a ki a felséges természetet alkotta az ember hasznára és gyönyörűségére.

* **A kamarai székház építése.** A nagyváradi kereskedelmi és iparkamara, tudvalevőleg a jövő év május 1-én kiköltözik a jelenlegi bérhelyiségéből s új otthonába megy át, amelyet még ez évben építenek az ifj. *Moskovits* Mórtól megvásárolt *Teleky*-utcai volt Huzella-féle telken. Az építésre pályázatot irt ki a kamara s a beérkezett ajánlatokat tegnap bontotta fel az építőbizottság. Huzella Gyula elnökle alatt *Reismann* Mór, *Czeglédy* Jenő, *Rosinger* Jakab, *Széles* Lajos, *Csordacsics* Ferenc, dr. *Sarkadi* Lajos titkár és *Fuszek* Lajos irodatiszt voltak jelen. Összesen hat ajánlat érkezett be és pedig az összes munkákra ajánlatot tettek *Rendes* Vilmos, ifj. *Keztyüs* János és *Incze* Lajos és társa cég, továbbá csupán a lakatos munkákra *Grünwald* Jenő, a bádogos valamint a vízvezetési munkákra *Fey* Rezső és *Goldberger* Lajos. A felbontás után az ajánlatokból kitént, hogy *Goldberger* Lajos a vízvezetési munkákat 3050 kor. 41 fillérért, a bádogos munkákat 2662 kor. 10 fillérért; — *Fey* Rezső a vízvezetési munkákat 5240 kor. 10 fillérért, a bádogos munkákat 2699 koronáért; — *Grünwald* Jenő pedig a lakatos munkákat 6210 kor. 41 fillérért hajlandók elkészíteni. Az összmunkákra beérkezett ajánlatok eredménye a következő. *Rendes* Vilmos az egész épületet a terv szerint — a 100.000 K költséggel szemben — 127.302 K 80 fillérért hajlandó felépíteni. Megemlíti ajánlatában, hogy művezető közbejöttével, a szükségletek teljes kielégítése mellett, s az épület minden hátránya nélkül képes az építési költségeket redukálni. Kéri a bizottságot, hogy ezt rendelje el. — Ifj. *Keztyüs* János az egész épületet, a tervek szerint, 173.000 korona összegért kész felépíteni. *Incze* Lajos és társa cég nem adott be szabályszerű ajánlatot, hanem azon észrevételt teszi beadványában, hogy ha a bizottság a terveket rendelkezésére bocsátja, akkor az eredeti előirányzatot oly megváltoztatásokkal készíti el, hogy meg lesz a lehetőség a kamarai székháznak az előirányzott összegből leendő felépítésére. — A bizottság elhatározta, hogy az ajánlatokat *Csordacsics* Ferenc városi építész, felkért művezetőnek és

dr. *Sarkadi* Lajos előadónak adje ki. Azonkívül, minthogy az egyes munkanemekre kevés pályázó van s ezek nem nyújthatnak garanciát arra, hogy a székház teljes felépítését elvégzik, ezeket a részpályázatokat nem veszik figyelembe, hanem az építést olyan pályázóra bízzák, aki az egész építésre tett ajánlatot. Továbbá tekintettel arra, hogy a legolcsóbb ajánlatot tevő *Rendes* Vilmos az eredeti előirányzat megváltoztatását kéri, a bizottság ezuttal nem határozott a beérkezett ajánlatok felett, hanem a művezető és az előadó egy héten belül *Incze* és társa, valamint *Rendes* Vilmosal tárgyal s a szükséges intézkedéseket megteszik.

* **A villamos telep tűzbiztonsága.** *Belányi* Imre, a nagyváradi városi villamos telep igazgatója tegnap előterjesztést tett a tanácsnak, amelyben nagyon is fontos és sürgős intézkedést kér a villamos telep tűzbiztonsága tekintetében. A csütörtökön a László-malomban előfordult tüzeset alkalmából az igazgató megvizsgálta a villamostelep tűzbiztonsági szerelvényeit, s a vizsgálat folyamán a gépház három sarkában levő három tűzcsap kevésnek bizonyult, mert nem szolgáltatna minden oldalról az oltáshoz vizet. Tekintettel a telep tűzbiztonságára, kéri, hogy a gépház negyedik sarkába is sürgősen állíttasson be a tanács egy tűzcsapot, s így az egész épület tűz esetén minden oldalról megközelíthető legyen a víz-sugárral.

* **Díszes esküvő.** Tegnap délelőtt díszes esküvő volt a várad olasz-i plebániatemplomban. *Mayer* Vilmos m. kir. honvédhadnagy vezette oltárhoz aráját: *Kutka* Bellát, özv. *Kutka* Gézáné leányát. Az esketést, melynél nagyszámu előkelő közönség volt jelen az olasz-i plebánia-templomban, *Mayer* Antal pápai tb. káplán, püspöki titkár végezte.

* **A pécsi általános kiállítás.** A jövő 1907. évben Pécsen országos általános kiállítást rendeznek, amelyre az előkészületek már is széles körben indultak meg. A kiállítás védnökei *Frigyes* főherceg és *Izabella* hercegnő. Tegnap ez ügyben átirat érkezett a rendező-ségtől Biharvármegye alispánjához, hogy a vármegye címerének színes rajzát és lobogójának színeit küldje meg, illetve tudassa a rendező-séggel. A címer valódi rajzát aligha lesz módjában megküldeni az alispánnak, mivel a jelenlegi címer csak emlékezet után készült, mintegy 150 évvel ezelőtt. Az eredeti címer megszerzése ügyében megindított munka pedig nem járt teljes eredménnyel. A kiállítás ideje különben még nincs meghatározva és valószínű, hogy rövid időn belül meg lesz a vármegye eredeti címere és akkor az fog jelképezve lenni a kiállításon.

* **Öngyilkosság a révi barlangnál.** A révi sziklaszoros gyönyörű vadregényes táján tegnap délután revolverlövés durranása reszkette meg a levegőt. Egy fiatal ember oltotta ki életét eddig ismeretlen okok miatt, habár rebesgetik, hogy véletlenség, vagy gyilkosság forog fenn, mégis a körülményekből ítélve az öngyilkosság kétségtelennek látszik. A páratlan szépségű révi csepkőbarlang közelében a vasut egy rövid alaguton fut keresztül. Ez alagut révfelöli oldalán tegnap délután egy átlótt szívű hullát találtak a vasutasok, kik erről azonnal jelentést tettek a révi előjáróságnak és csendőrség a hulla ruházatát átkutatva annak zseb-ben egy indexet találtak, mely a hulla kilétét igazolta. *Bohus* Béla műegyetemi hallgató az öngyilkos. Hogy mi vitte rá az öngyilkosságra a szépreményekre jogosító ifjút e megfontolatlanságra az rejtély ez ideig. A révi csendőrség nyomozati eljárást indított meg ez ügyben, azonban valószínű, hogy az eredmény mégis csak az öngyilkosságot fogja

adni. Az esetről a királyi ügyészségnek is tettek jelentést, mely az ügyet tudomásul vette. Az öngyilkosságra vonatkozólag az esti órákban a következő az újabb adatokat nyertük melyek szerint az öngyilkosságra minden kétség ki van zárva. Mint tudósítónk jelenti *Bohus* Béla pálfalvai illetőségű 32 éves. Tegnap este már többen látták a révi barlang közelében és ma már halva találták meg. Iratai között egy levél is van, melyben bucsuzik szüleitől és kéri, hogy ne boncolják fel. *Bohus* valószínűleg anyagi zavarok miatt lett öngyilkos e mellett szól az is, hogy *Kolozsvárról* gyalog jött Révig. A hullát beszállították a révi hullaházba. A szerencsétlen sorsu fiatal ember haláláról táviratilag értesítették szüleit. Ezek alapján a csendőrség a megkezdett nyomozati eljárást beszüntette.

* **A katonák kiképzése.** Az ország kasszáriában már készülődnek az ujoncok bevonulására. A hadügyminiszter — mint értesülünk — rendeletet intézett az összes magyarországi hadtest- és hadkiegészítő parancsnoksághoz, hogy az ujoncok kiképzése a nyári hónapokban reggel 4 órától 7-ig és délután 4 órától 6-ig tartson. Egy másik rendelet szigorú utasítást tartalmaz, hogy az ujonckal a leghumánusabban bánjanak, nehogy megismétlődjének az előző években annyira megszáporodott öngyilkosságok.

* **Hirtelen halál.** *Érmihályfalvai* tudósítónk egy ember hirtelen haláláról ad hírt. *Vig* János odavaló jómódu gazdaember tegnap délután egyedül ment ki a szőlőbe, és a késő esteli órákban sem tért vissza. Hozátartozói gyanakodni kezdtek és keresésére indultak. A keresők ott találták meg a szőlőbe vezető uton meghalva. Előbb azt hitték, hogy bűntény forog fenn, azonban az előhívott orvos szívszédhűdést konstatait, melynek alapján a nagyváradi királyi ügyészség is megadta a temetési engedélyt.

* **Járvány.** *Cséffai* főszolgabíró tegnap jelentést tett az alispánnak, hogy járásához tartozó *Zsadány* község területén vérhas és hökhurut lépett fel szörvénnyesen. A főszolgabíró a legmesszebbmenő óvintézkedést tette meg a járvány megszüntetésére.

* **Agyonlőtt tolvaj.** Tegnap számunkban részletesen megemlékeztünk arról, hogy *Zsadányban* a csendőrök agyonlőtték *Balog* Istvánt. A tegnapi nap folyamán a kivonult hatóságok egész nap tartották a tárgyalást, melynek folyamán megállapították, hogy *Balog* kicsapongó, izgága természetű ember volt és a község lakosságát valóságos rettegésben tartotta. Az egynapos tárgyalással még nem fejeződött be az ügy, sőt azt ma teljesen ujonnan kell kezdeni, mert *Budapestről* tegnap délután érkezett meg a csendőrségi hadbíró, kinek elnökle alatt lesz megállapítva, hogy a csendőrök jogosan használták-e a fegyvert vagy sem. Bővebb részleteket a vizsgálat befejeztével fogunk közölni.

* **Köszönetnyilvánítás.** A nagyváradi 48-as népkör által f. évi július hó 15-én, a Sporttéren, a könyvtáralap javára rendezett táncmulatság költségeihez a következők voltak szívesek felülfizetéssel hozzájárulni: dr. *Adorján* Emil, dr. *Fenyő* Sándor, *Sipos* Orbán, dr. *Stokker* József 10—10 K; *Glatz* Antal 8 K. *Szabó* Lajos 5 K; *Frölich* Pál, *Vicsay* István 3—3 K; *Bencz* Gyula, *Mátéh* István, *Mokry* János, *Márkucz* József, *Schwartz* Izidor, *Széles* Lajos, *Wegner* Mór, *Zboray* Gyula 2—2 K; *Bereczky* Sándor, *Bodó* Péter Pál, *Borbély* Márton, *Jakab* nővérek, *Katona* Mihály, *Kezdődy* Géza, *Király* Zsigmond, *Kovács* András, *Kósa* Jánosné, *Nagy* János, *Sostán* Gyula, *Szabó* Dezső, *Szabó* Imre, *Szabó* István 1—1 K; *N. N.* 80 fillér. Fogadják e nemes szívű adakozók adományaikért hálás köszönetünk nyilvánítását. A rendezőbizottság.

* **Életunt asszony.** *Zsakai* tudósítónk egy asszony öngyilkosságáról tesz jelentést. özv. *Lovas*

Ferencné zsákai lakosnő már huzamosabb idő óta feküdt gyógyíthatatlan betegségével. Gyógykezelő orvosa folyton biztatgatta, hogy fel fog gyógyulni azonban az asszony nem érzett javulást. Tegnap végre megunta a sok szenvedést és egy őrizetlen pillanatban felakasztotta magát. Mire tettét észrevették már halott volt.

* **Jóváhagyott alapító-levél.** Néhai ifj. Schwartz Abrahám 4469 kor. alapítványt tett, amelynek kamatait a nagyvárad-i gimnázium egy növendéke kapja évenként ösztöndíjjal. A miniszter az erről szóló alapító oklevelet jóváhagyta.

* **A hét humora.**

Sértő mellőzés.

Fabricius ezredes: Micsoda? Felozlatták a dumát? Es nem én végeztem a szertartást? Micsoda sértő mellőzés.

Tájékoztató.

Tanító: Mely évben halt meg Mária Terézia?

Tanuló: Kérem, én azt sem tudom, hogy beteg volt.

Orvosnál.

Falusi gazda belép a városi orvoshoz és panaszkodik, hogy a gyomra fáj.

Orvos: Talán sokat evett Mihály gazda?

Sunka Mihály: Tegnap csak négy porció rostélyost ettem.

Orvos: Nos és étvágygyal?

Sunka Mihály: Nem — hagymával!

Egy vidéki napilapból.

Egy vidéki napilapban a következő táviratot olvassuk:

Amsterdam. (Saját külön tudósítónk távirata.) Vilma királynő ma este egy holt gyermeknek adott életet.

Jó hogy a buzgó saját külön tudósítója után nem tette, hogy: anya és gyermeke a körülményekhez képest jól érzik magukat.

(Kakas Márton.)

x **Középiskolai tanuló,** III-IV osztályu helybeli úri háznál teljes ellátásra felvétetik. Cím a kiadóhivatalban.

Ázsiai állapotok a Városliget-utcán.

Milyen jó, hogy a jámbor Városliget-utca el van dugva az Isten háta mögé ott a Porondon, legalább nem botránkoztatja meg az ott uralkodó csufondáros állapot a város vezető urait s így meg vannak kímélve attól, hogy néha-néha egy kis lelkiismeretfurdalást érezzenek.

Igaz ugyan, hogy ez a körülmény nem igen van vizsgálatára azoknak, akiknek nem adott meg, hogy — példának okáért a Bémer-téren — lakjanak, ahol a városrendezés áldásaiban részesülhetnek volna. De ki törődik ma a Városliget-utcával?

Hogy kívánhatja valaki, hogy a város gondoskodása tárgyát képezze még az ilyen eldugott zug is. Amerre az idegen jár, ott pompás, modern a város, egy nagy arányokban fejlődő nagyváros benyomását kelti. Már pedig, hogy jó impresszióval távozzék Váradról egy-egy ide vetődött idegen. úgy hiszem különbség szempont, mint az itt lakó polgároknak legelémibb kényelme.

A polgárnak, ha adót fizet, jussa van panaszkodni, akár van rá oka, akár nincs, de már azt igazán nem kívánhatja meg, hogy a panaszt figyelembe is vegyék.

Nos a panaszkodás jussán elmondom, amit saját szememmel láttam, elmondom, milyen ázsiai botránkos állapot az a jámbor Városliget-utca.

Valaha régen, még a nagy hid lebontása előtt a Városliget utca ha szűk is, elég széles

volt arra, hogy rajta kocsik és és gyalogjárók kényelmesen közlekedhessenek. A nagyhid lebontása óta azonban Dus László városi fő-ügyész háza előtt hatalmas gátat emelt s ezáltal az utca felét elfoglalta a gátnak. Ilyen formán a kocsiforgalom az utca másik felére terelődött közvetlen a házhoz mellé. Azóta arra járó gyalogos ember személye ott soha sincs biztonságban, mert ami helyet az utcából meghagyott a gát, az oly szűk, hogy a kocsik is csak ügyvel bajjal jutnak rajta keresztül. Pedig az utca elég lejtős még hozzá, úgy hogy terhes szekér csak úgy kapaszkodik rajta, ha a kocsis félholtra veri a lovait. Ha meg üresen neki iramodik, az történik, mint a minap is, hogy a szekér rudja bedöfi a lakóház pincéje ablakát vagy megrongálja a ház falát megkerítését. Valahányszor kocsik közlekednek az utcán, a gyalogos embernek be kell várnia, míg a kocsi elhaladt s aztán mehet maga is tovább.

Nos ezeken az állapotokon változtatni kell. Ha jó az ott lakó adófizető polgárnak pénze, legyen a város vezető embereinek a polgárok érdekeivel törődése.

Eddig ugyan nem sok buzgóságot tapasztalhattak erre nézve az érdekelt polgárok, pedig sokat jártak utána, kérelmeztek, könyörögtek, de még válasza sem érdemesítették őket, legföljebb pirulniok kellett olykor egy-egy gombos elutasító szóért.

Az utca rendezése éppen most sürget legjobban, mikor a városi rendszervezése miatt valóságos kocsiaradat közlekedik nap mint nap hajnaltól estig az utcán. Mihelyt a városi rendszervezés lesz, egy elég elsőrendű közlekedési vonala lesz arra éppen a Városliget-utca. Azért hát a gátat nem szabad ott megtérni, hogy a fél utcát elfoglalja, hanem elkell hordani, hogy az utcát elég szélessé és menedékessé lehessen tenni, és hogy a kocsi közlekedéssel egyidejűleg a gyalogközlekedés akadályba ne ütközzék. Vagy tán arra várnak, hogy előbb egy-két gyermeket elgázoljon a szekér?

Pedig erre is rákerülhet. A Városliget-utcán ugyanis nagyon sok gyermek szokott iskolába járni, mert azon keresztül a Péter-utcán át jóval közelebb érik. Hát ha egyet baj talál érni köztük, ki vállalja el majd akkor a felelősséget?

A Városliget-utca botránkos állapotán a városi főmérnök is nagyon megütöközt egy-szer, mikor egy új ház épült az utcában s ő hivatalosan kinnjárt. Mégsem segített a bajon, hanem a gát kedvéért inkább képes volt a tanács által is jóváhagyott utcaonaltól eltérőleg intézkedni a házépítés engedélyezése tárgyában.

Az illetékes körök figyelmére méltatjuk a Városliget-utca botránkos állapotát. Talán ha megnézik, végre rászánják magukat, arra, hogy már egyszer a polgárok érdekeit is felkarolják.

TÁVIRATOK.

Bogyó prépost temetése

Kecskemét, július 28. (Saját tud. táv.) Tegnapelőtt temették el a város polgárságának óriási részvétele mellett Bogyó Pál prépostot. A temetésen vagy 10 ezer ember vett részt. A temetési szertartást Baksay Károly végezte, mint a váci püspök kiküldöttje, a gyászbeszédet pedig Lévay Mihály nagyabonyi apátplébános tartotta a koporsó felett.

A szerb király születésnapja.

Belgrád, július 28. (Saját tud. távirata.) Mivel Péter szerb király és a szerb kormány nem tartotta be a monarchia kormányának tett ígéreteit, nemcsak Cihán gróf nagykövet hagyta oda Belgrádot éppen Péter király születésnapján, hanem elmaradt az a távirati üdvözlés is, melyet királyunk eddig küldeni szokott. A Pasic

kormánynak ez felette kellemetlen, azért mindenkép akadályozná az erre vonatkozó hírek kiszivárgását.

TANÜGY.

Iskolai értesítők.

Legutóbb a következő értesítőket vettük:

8. A minoritarendiek szilágysomlyói római katolikus püspöki gimnáziuma;

9. A belényesi görög katolikus főgimnázium s a vele egybekötött alsóbb tanodák;

10. A nagyvárad-i községi polgári leányiskola s a vele kapcsolatos női kereskedelmi tanfolyam;

11. A belényesi állami leányiskola s az ezzel kapcsolatos óvoda.

EGYESÜLETEK.

A kishivatalnokok otthona.

A nagyvárad-i kishivatalnokok széleskörű mozgalmat indítottak, melynek célja, hogy azt a hatalmas testületet, mely oly szétszórtan van jelenleg, egy egészben tömörítsék össze és megalakítsák a kishivatalnokok otthonát. E mozgalom alig kezdődött meg már is oly sokan jelentkeztek úgy a várostól, mint a megyétől és más kör valamint magánhivataloktól, hogy az otthon szép jövőnek tekint elébe.

Az alakítók különben most több ívet becsajtottak ki, melyeken a még beiratkozni szándékozók bejelenthetik belépési szándékukat. A nagy mozgalom, mely igen szép cél keresztülvitelét tűzte ki célul szép eredménnyel halad. Ez otthon hiányát a kishivatalnokok már rég érezték és most e hiányt pótolni akarják. Az új otthonnak célja a kishivatalnokok közös bajain segíteni és érdekeiket megvédeni és a napi munka után a tagoknak szórakozást nyújtani.

Keletkezett és megszűnt egyesületek.

A rendőrkapitányi hivatal összeállította az egyesületekben folyó év első felében előállott változásokat. E szerint három egyesület, »A nagyvárad-i fuvarosok önképző egylete«; »A M. államasutak vonatkiszérő és állomás személyzetének koszoru egylete« és »Réti Népkör« alapszabályait módosították. Két új egyesület keletkezett: »Magyarországi földmunkások orsz. szövetségének helyi csoportja« és »Magyarországi molnárok és malommunkások szakegyesületének helyicsoportja« és »Református kör.« — Megszűnt a »Nagyváragyi földműves munkások önképző egylete«.

A Református kör vezetőségétől a következő sorok közlésére kerettünk fel: A »Református Kör« t. év. augusztus 5-én d. e. 11 órakor tartandó ünnepélyes megnyitására a kör tagjai ez uton hivatnak meg. Kiss Elek vil. elnök.

Az élesdi nagyvásár. Az élesdi lakosok egyrésze kérelemmel járult a kereskedelmi miniszterhez, hogy a minden évben szokásos szeptember 20–21 napjain tartandó országos vásár az idény szeptember 13 és 14 napjain tartassék. A kereskedelmi minisztertől most jött le a határozat mely a kérelmet teljesítette.

MULATSÁG.

Református dalestély. A nagyvárad-újvárosi ev. ref. egyházi énekar a »Református Kör« ünnepélyes megnyitása napján, 1906 évi augusztus hó 5-én, Sport-téren, (kellemetlen idő

esetén a sport téri pavillomban,) a «Református Kör» könyvtára javára, tánccal egybekötött zártkörű dalestélyt rendez, melynek kezdete 8 órakor lesz. Belépő díj személyenként 1 korona. A jó sikerűnek ígérkező dalestély a műsora a következő:

1. Vadász dal. Előadja az Enekkar.
2. Bus magyar dal. Szegény ember dolgát boldog Isten bírja . . . Előadja az Enekkar.
3. Hegedű szóló. Előadja Szilágyi Béla.
7. Uj magyar dalok: a) Ha tudnám, hogy nem szeretsz már . . . b) Megtöltöttem a szivemnek . . . c) A szerencsi cukorgyár. Előadja az Enekkar.
5. Bordal. A kuruc fufangból. Előadja az Enekkar.
6. Tárogató szóló; Mezey Gyula joghallgató.
7. A távolban, (műdal.) Minden este . . . Előadja az énekkar.
8. Kurczman János dalai: Fuvola harmonium kísérettel: Kurczmann János és Tóth Zsigmond.
9. Mókázó nóta: Ha te rózsám csak így, ugy. Előadja az énekkar.

REGÉNYCSARNOK.

Gyorgyejev Foma.

Irtá: Gorkij Maxim 108.

Az idegen végignézett Fomán s így folytatta:

— Véleményem szerint, nagyon is meggyomrozza az ostobákat. Az ostoba emberek hősök is lehetnek . . . az okosak gyávák. A helyett, hogy neki rontanának a veszélynek, okoskodnak s kiszámítják, hogy miképpen lehet elkerülni a veszedelmet. Az ostoba emberben van bátorság. Egyenesen neki megy a falnak fejjel. S mit tesz az, ha beveri a fejét? A birkafej nem drága . . . S ha betöri a talat? . . . Az okos emberek addig mesterkednek a nyíláson, amíg kaput nem csinálnak a nyílásból, aztán bemennek rajta s azt mondják, hogy ez az ő érdemük . . . Nem, hidd el, Jesov, jó dolog a bátorság, ha nincs is esze az embernek.

— Ostobaság! — mondta Jesov s kinyújtotta a kezét.

— Hát ostobaság! De én azért mégis csak azt mondom, hogy csak ész van a világon, de nem érnek vele célt. Mialatt az okos emberek azon tanakodnak, hogy miképpen cselekedjenek, az ostobák elriasztják őket. Semmi más.

— Várj még — mondta Jesov.

— Nem lehet, szolgálatom van. Ugyis elkéstem már. Holnap újra eljövök.

— No csak gyere. Majd adok én neked. Vaszilij fölállt a pamla gról, megfogta Jesov száraz, sárga kis kezét s megszorította:

— Isten veled!

Aztán Foma felé fordult, biccentett a fejével s kiment.

— Láttad? — kérdezte Jesov Fomát, miközben a távozóra mutatott.

— Ki ez?

— Gépészlegény. Végy róla példát. Tizenhat éves korában tanult meg olvasni s huszonnyolc éves korában már egész csomó jó könyvet olvasott s két nyelvet is megtanult . . . Most külföldre megy.

— Minek? — kérdezte Foma.

— Tanulni, látni. Te pedig itthon kúksolsz . . . miért?

— Pedig nagyon okos dolog volt az, amit az ostobákról mondtam.

— Nem tudom. Én nem vagyok ostoba.

— Igaza volt. A korlátolt embernek hirtelen kell cselekednie. Amire ráveti magát, azt föl is dönti.

— Beszélj valami másról. Igaz, hogy Tarasz Majakin megjött?

— Igaz.

— Ugy.
— Nos?
— Semmi.
— Az arcodon látszik, hogy mondani akartál valamit. Ismerem ezt a Taraszt . . . hallottam róla.

— Én pedig láttam.
— Nos? Hát miféle?
— Tudja az ördög! Mi közöm hozzá?
— Hasonlít az öreghez?
— Valamivel kövérebb . . . Komolyabb . . .

hideg.

— Vagyis még gonoszabb, mint az atyja. No, most jó lesz, ha vigyázol, különben kiszivják a véredet.

— Bánom is én . . .

— Kirabolnak, koldussá tesznek. Ez a Tarasz pompásan bánt el az apósával Jekaterinburgban.

— Bánjon el velem is, ha akar. Csak hálás leszek érte.

— Még mindig szabadságot akarsz?

— Azt.

— Ugyan hagyd el! Minek neked a szabadság? Nem tudsz te semmit. Miveletlen vagy . . . még fát sem tudsz vágni! Persze, ha én meg tudnék szabadulni a pálinka-kényszertől!

Jesov föluggott, megállt Foma előtt s emelt hangon folytatta:

— Összeszedném szétszagotott lelkem utolsó foszlányait s odakiáltanék a mi ugynevezett intelligenciánknak: Ti férgék! Ti vagytok ennek az országnak legjobb nedvei, a ti létezéséteket száz meg száz orosz nemzetség vérrel és könnyével váltották meg! Oh undok fajzat! Drágán fizetett meg titeket az ország! És ti, mit tesztek ti az országért? Mit adtatok ti az életnek? Mit tetetek ti? Legyőztétek magatokat. Mit tesztek? Kigunyoltjátok magatokat . . .

Dühösen topogott a lábával, összeszorította fogait s égő, gyűlölködő pillantással nézett Fomára.

(Folyt. köv.)

NYILTTÉR.

Ma vasárnap délelőtt 10-től 1-ig a

Bazár vendéglő

kerthelyiségében
a 37-ik gyalogezred zenekara
hangversenyt rendez.

Kérjük a n. é. közönség eddig irányunkban tanúsított b. pártfogását.

Tisztelettel

Szauer és Dolgos,

1641.

vendéglősök.

Klimatikus
gyógyfürdő.

GLEICHENBERG

(STÁJERORSZÁG).

Nyári üdülő.

IDÉNY:

május—október.

Gyógyjavallatok: Légzőszervek hurutos bajai (Asztma, Emphysem) az emésztési szervek, sziv-izmok megbetegedésénél, idegbajoknál stb.

Kimerítő képes prospektussal szolgál, lakás és kocsimegrendeléseket elfogad a fürdőigazgatóság

KÖZGAZDASÁG.

A gabonatözsde határideje.

Budapest, július 28.

Buza okt.	— — —	14.74	—	12.76
Rozs okt.-re	— — —	12.70	—	12.72
Tengeri augusz. 1906	— — —	12.60	—	12.64
Zab apr.-ra	— — —	—	—	—
Repce aug.-ra	— — —	32.60	—	32.80

Értéktözsde.

Budapest, július 28.

Oszták hitelrészvény	— — —	678.—
Magyar hitelrészvény	— — —	796.—
Leszámitoló bank	— — —	506.—
Rimamurányi	— — —	525.—
Oszták-m. állam vasutirészvény	— — —	670.—
Közuti vasut	— — —	594.—
Városi villamos vasut	— — —	327.50

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktözsde 1906. júl. 28-án.

Magyar aranyjárdék 4%	— — —	113.—
Magyar koronajárdék 4%	— — —	95.—
Magyar keleti vasuti államkötvény 4%	— — —	85.20
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	— — —	95.40
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	— — —	98.—
Magyar gyermekj. sorsjegy-kölcsön	— — —	207.50
Tisza-szab. és szegedi sorsjegy-kölcsön	— — —	156.—
Oszták járdék papirban	— — —	99.50
Oszták járdék ezüstben	— — —	100.50
Oszták korona járdék	— — —	117.80
Oszták járdék aranyban	— — —	99.50
1860. oszt. államsorsjegyek	— — —	1.59
Oszták-magyar bankrészvény	— — —	17.10
Magyar hitelbank részvény	— — —	802.—
Oszták hitelbank intézeti részvény	— — —	661.06
Oszták magyar államvasuti részvény	— — —	667.—
Német birodalmi márka	— — —	19.10
London vista	— — —	117.35

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Pályázat.

A Nagyvárad Magántisztviselők Egyesületénél f. évi szeptember hó 1-én elfogalandozó fix fizetéssel, tagdíjak beszédése után járó jutalékkal járradalmazott

g o n d n o k i

állás lesz betöltendő.

Az állás betöltéséhez 500 korona óvadék szükséges. A pályázat feltételei Nemeti Mihály egyesületi titkárnál, az egyesületi helyiségben, naponta este 8—9 óra között megtehető.

Iszákosság nincs többé!

Kivánatra bárkinek bérmentesen küldünk egy próbát a Cozaporból.

Kávé, tea, étel vagy szeszes italban egyformán adható, az ivó tudta nélkül.

A COZAPORNÁK az a csodálatos hatása, hogy ellenszenvenessé teszi az iszákosnak a szeszes italt. **A COZA** oly eszedesen és biztosan hat, hogy azt feleség, testvér avagy gyermek egyaránt, az ivónak tudta nélkül adhatja és az illető még csak nem is sejtí, mi okozta javulását.

COZA a családok ezreit békitette ki s sok ezer férfit a szegény és becstelenségtől mentett meg, kik ké-

sőbb józan polgárok és ügyes üzletemberek lettek. Temérdek fiatal embert a jó utra és szerencséjéhez segített és sok ember életét számos évvel hosszabbította meg.

Az intézet, mely a valódi, világhírű **Cozapor** tulajdonosa, mindazoknak kik kívánják, egy próba adagot és egy köszönő irásokkal telt könyvet díj és költségmentesen küld. A **Cozapor** teljesen ártalmatlan voltáért szavatolunk. Magyarul levelezünk. 1656

COZA INSTITUTE, 62, Chancery Lane, London 511. (Anglia)

Levelek 25, lapok 10 fillérrel bérmentesítendőek.

Egy-két jó családból való,
2-3 középiskolát végzett fiú
fizetéssel felvétetik
tanulónak
a Szent László nyomdában.

Pénz!

Olcso
tőketörlesztéses
kölcsonöket

10-75

évre folyósít, ugyszintén régi drágább kamatu kölcsonöket kicserél (convertál) a lehető legrövidebb idő alatt

Házak, szölök, földbirtokok

örök árban való adás-vételét vagy bérletét a legsikeresebb eredményel közvetíti.

Földbirtokok parcellázását

saját költségére elvállalja és finanszírozza

Faludi Ignác,

volt takarékpénztári titkár
bankbizományi és hitelfogalmi irodája.

Nagyvárad, Mészáros-u. 2. sz.

Telefon szám 424

NAGYVÁRADI

középiskolai internátus.

Nagyváradon, a Tisza Kálmán téri Elek-féle házban, (9. sz.) folyó évi szeptember hó 1-én,

gimnáziumi, reáliskolai és felső kereskedelmi tanulóik részére

internátus fog megnyitni.

Egyenkénti tanítás nevelő-tanárok vezetése és felügyelete alatt. Szigorú korrepetálás és naponkénti kihallgatás a feladott leckékből.

Francia társalgás az intézet francia születésű tanár-nevelőjével. Zeneoktatás megbeszélés szerint.

Az intézet a város legegészségesebb helyén fekszik, közel a tanintézetekhez.

Bő tájékoztatót kívánatra ingyen küld az intézet tulajdonosa és vezetője, a kivel értekezni lehet naponként 9-től 12-ig.

Nagyvárad, 1905. június 18.

DÉNES PÁL,

intézettulajdonos és igazgató.

1686. a.

Pártoljuk a hazai ipart! Ne vigyük pénzünket idegenbe,
hanem vásároljunk kizárólag magyar készítményű

BÚTOROKAT

gyári árban, kezeség mellett a

Magyar Műbútorgyár Részvénytársaságnál
NAGYVÁRADON, FŐ-UTCA ELEJÉN.

Ipari és kereskedelmi vezető: **PORJESZ HERMAN.**

Teljes lakás- szálloda- és kávéházberendezések műipari vállalata.

Kivánatra tervek és költségvetések. — Telefon 421 szám.

Telefon 458 sz.

Alapított 1861 ben.

Teljes lakás, szálloda, kávéház
és fürdőberendezések műipari vállalata.

Saját készítésű olcsó, modern, matt és fényezett

bútor és kárpitos munkák

elegáns háló, ebédlő, salon és uriszoba berendezések, valamint egyes asztalos és kárpitos butordarabok jutányos gyári árban, kezeséggel.

Kivánatra rajzok és költségvetések.

Tisztelettel.

WALLERSTEIN FERENC.

Saját műhely. Nagyvárad, Zöldfa-utca.

Árverési hirdetés.

Vonatkozással folyó hó 3-án közhírré tett árverési hirdetésre, dr. Ardeleán Jusztin ügyvéd ur mint a Patta Manó örökösének megbízottja megkeresésére ezennel közhírré juttatom, hogy a Patta Manó hagyatéki tömegéhez tartozó, arany és ezüst órák, fülbevalók, láncok, fali órák és egyéb ingóságok nyilvános árverését 1906. évi augusztus hó 1-ső napján d. e. 9 órakor fogom folytatni; az ingók árverése d. e. 9—12 és d. u. 3—6 órák között tart egymásutáni napokon a Fő utcán lévő Patta-téle üzlethelyiségben.

Mire a venni szándékozók ezennel meghívom.

Nagyvárad 1906. évi július hó 25-én.

Mezey Mihály.

kir. közjegyző.

Dr. POLITZER JAKAB

szanatóriuma és vizgyógyintézete

Telefonszám 639. — Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 7. sz. — Telefonszám 639.

Bejáró és bennlakó betegeknek egész éven át nyitva.

Vizgyógymódok, villanygyógyászat, szénsavas, törpetenyő, ásványtúrdók, forrólégkezelés, gőzszekrény, póstyén-iszapkúra. Inhalatók. Vibrációs massage. Hízoló és soványító gyógymód.

JAVALLVA: Idegesség minden neme, gyomor-, bél-, szív-, tüdő-, légzőszervek betegségeinél. Izületi-, izom- és idegszűznál.

Kitünő gyógyeredmények — Állandó orvosi felügyelet — Olcsó árak.

PENZIÓ (lakás, ellátás) naponta 5 és 7 korona.

Prospektussal és felvilágosítással szívesen szolgál

Dr. Politzer Jakab

az intézet tulajdonosa és vezetője.

AMERIKAI ÁRUHÁZ

kézmű és női divatáruraktár Nagyvárad, Olaszi, Fő-u. Bazár épület.

Nagyvárad egyik legnagyobb áruháza.

Óriási mennyiségben érkeztek meg sima és mintázott **GRENA DINOK** ruhákra. Remek **CSIPKE SZÖVETEK** ugyszinte szép Madaira himzett csipkeszövetek blousokra. Továbbá himzett batist és vászonruhák. Valansen, tüll és vászoncsipkék és betétek.

Az amerikai áruház árai utólérhetetlenek.

**Vasöntőde
Nagyváradon.**

Van szerencsénk a t. közönség tudomására hozni, hogy

Tátray és Klier cég alatt

egy a mai kor vívmányaival felszerelt

VASÖNTÖDÉT nyitottunk.

melyben mindenféle vasöntések, gépalkatrészek gyorsan, jól és olcsón öntetnek. — Tisztelettel

Tátray Sándor és Klier Alajos Nagyvárad, Teleky-utca 35.

Moskovits Farkas és Társa

„Első nagyváradai cipő és csizmagyár“

A székesfővárosi m. kir. államrendőrség szerződéses szállítói

370 munkás és alkalmazott. Fiók gyártelep Budapesten. **Tancs internátus** 24 bennlakó, 18 bejáró tanonc.

Készítünk kizárólag **kézimunkával a legfinomabb** s legtartósabb kivitelben

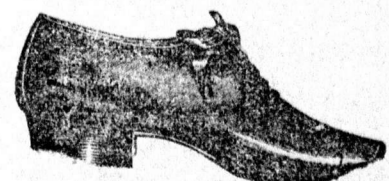
Férfi-, női és gyermek- **cipőket, csizmákat** . . . francia, angol és amerikai szabás szerint s ezeket:

eredeti gyári szabott áron

Nagyvárad, Kossuth-u. 5. számú saját házunkban (volt rendőrségi épület) **kicsinybeni eladási üzletünkben árusítjuk.**

Különleges lábbelik katonatisztek, gazdászok, vasuti és postatisztek, csendőrök és pénzügyőrök részére.

A „Wiener Allgemeine Medicinischen Zeitung“

című orvosi szaklapban olvasható:

Wilhelm Ferencz gyógyszerész, cs és kir. udvari szállító Neunkirchen, Alsó-Ausztria által feltalált Wilhelm-féle antiarthritis antireumatikus vértisztító tea, ez a gyorsan ismertté vált gyógyszer, illetékes nyilatkozat szerint és minden időben a vérnek minden beteges lerakódása ellen alkalmas gyógyszernek bizonyult minden korbéli és nembeli embernek. Az ezerféle gyógy-mód, melyet vele a csuszánál, reumánál, ideg-, izom- és ízületi bántalmaknál el lehet érni, biztosítják e szernek a nevezett bántalmak ellen való kitűnő gyógyszer hírért. Ép így bőrkiütéseknél nemi betegségeknek, akármilyen régi és elhanyagolt bajok legyenek is ezek, miután ez a szer belső használatnál az egész szervezetet megtisztítja. Hämorrhoidális betegségek és székrekedés, májbajok, és sárgaság ellen valódi kincset ér ez a tea, csak valódi legyen a tea és nem szabad az utánzat által megtévesztetnünk magunkat, mert ily esetben eredmény nélkül adjuk ki a pénzt. Az igazi, előírás után készült Wilhelm-féle antiarthritis antireumatikus vértisztító tea használati utasítással együtt a feltalálótól **Wilhelm Ferencz** gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító Neunkirchen, vagy fiókjaitól rendelhető meg.

Kapható Franz Wilhelm gyógyszerész cs és kir. udvari szállítónál Neunkirchen, Alsó-Ausztria, valamint nevesebb gyógyszertárakban és drogueriakban.

Schicht-szappan

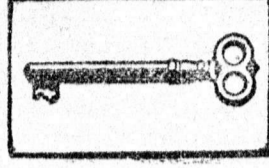
„szarvas“

vagy

„kulcs“

Jegygyel

legjobb, legkíméletesebb s eunélfogva legolcsóbb szappan. — Minden káros alkatrésztől mentes.

Mindenütt kapható!

!! Bevásárlásnál különösen arra figyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht“ névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. !!

Nagyvárad város VILLAMOS MŰVE

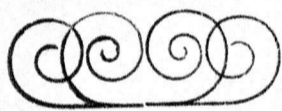
Értesíti a n. érd. izzólámpa körtéket tart raktáron 3. legfeljebb 3-4 watt fogyasztóközönséget, hogy izzólámpa körtéket tással gyertyánként, melyek legolcsóbb áron kaphatók. **A sima izzólámpa ára darabonként 72 fillér**, honalyos (matt), színes fényképsz-lámpák és mindegyik izzólámpa különlegességek ugyancsak kartell áron kerülnek eladásra. Ugyanott kaphatók **nerst-lámpák** és **osmium-lámpák** gyertyánként 15 watt fogyasztással.

Csillárok, és villamosmotorok eredeti gyári árak mellett

kaphatók. A villamos mű igazgatósága elvállalja

— **villamosvilágítási** —

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javítását, lámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb ár mellett **Nagyobb megrendeléseknél megfelelő engedmény. Költségvetés ingyen.**

Kérjen csak **Selle & Kary's**

FREDIN

Legjobb

tisztítószer

1804. mindenféle sárga és fekete cipőnek

Különösen ajánlható Boxcalfs-, Oscaria-, Chev- és Laxnarek-cipőknek.

BÉCS, X. II

„TISZÁNTUL,,

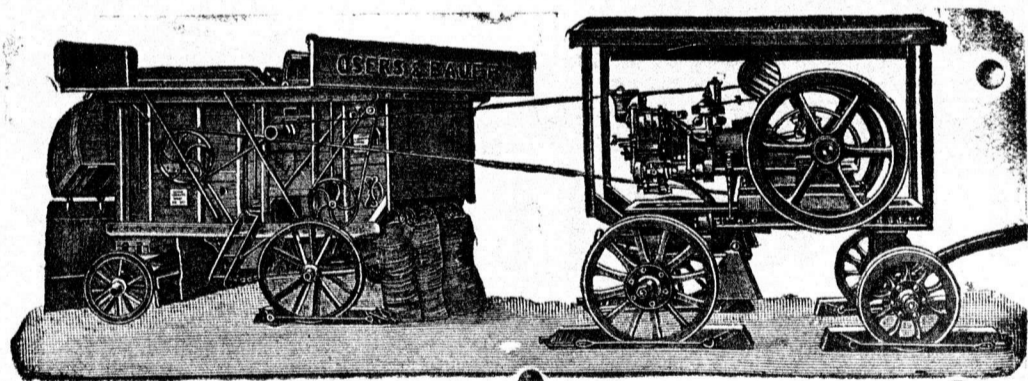
kiadóhivatalában.

Hirdetések

jutányos áron

felvételnek

a

Ozers és Bauer motorgyára
Budapest, Podmaniczky-utca 18.

Benzinlokomobilok.

Első osztályú gyártmány. Kedvező fizetési feltételek.

Üzemköltség 1—2 fillér.

Szivógáz-motorok.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Ezernél több gép van üzemben.